

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. IV. Refellitur placitum Filgueræ circa explicationem huius quartæ propositionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

to credendi; ergo falsum est, & huic damnationi subiectum, quod non obligatur præcepto credendi, nisi habeat evidentiam credibilitatis, vel, vt loquitur Caramuel, credenditatis.

28. Sit conclusio. Sententia communis, quæ postulat evidentiam credibilitatis, vt infidelis teneatur præcepto determinato credendi, non subiacer huic damnationi. Demonstratur conclusio primo. Hæc sententia communis optime stat, & componitur cum hac ipsa damnatione: ergo non incurrit damnationem. Consequentia patet: quia quæ sibi contradicunt, non componuntur. Probatur antecedens: nam optime stat, quod ad obligationem credendi requiratur ea evidentia credibilitatis, & quod ignorantia vincibilis talis obligationis sit culpabilis. Id enim commune est reliquis præceptis. Nam vt obliget præceptum audiendi Missam, per se requiritur certitudo præcepti; & tamen qui cum ignorantia vincibili omisit auditionem Missæ, peccavit; & ea ignorantia fuit culpabilis, quia vincibilis.

29. Confirmatur. Nam, vt dixi cap. præced. vincibilis ignorantia præcepti obligat ad vnum ex duobus, vel ad adhibendam sollicitè diligentiam pro comperienda veritate; vel ad exequendum materiam præcepti: sed vt cap. præced. probavi, infidelis, qui non habet evidentiam credibilitatis, sed solam probabilitatem, habet ignorantiam vincibilem: ergo tenetur ad vnum è duobus, vel ad credendum, vel ad præstandam debitam diligentiam pro veritate comperienda: ergo non tenetur determinate ad credendum: ergo solum tenetur determinate ad credendum, quando absque titubatione, & formidine certus est de tali credibilitate.

30. Demonstratur secundo conclusio. Nam opinio, quæ affirmat, infidelem cum sola cognitione proba-

bilior de revelatione Dei teneri ad credendum assensu supernaturali, subiacer damnationi propositionis 21. quæ ita se habet: *Assensus supernaturalis, & utilis ad salutem stat cum notitia solum probabili revelationis; imo, cum formidine, qua quis formidet, ne non sit locutus Deus.* Etenim notitia probabilior, quam acquirit infidelis, non excedit metas probabilitatis; atque adeo ea notitia est solum probabilis: ergo si in tali casu infidelis tenetur ad credendum fide supernaturali, & re ipsa implet eam obligationem; habebit assensum supernaturalem cū sola notitia probabili revelationis. Imo cum notitia probabilis, aut probabilior non excludat formidinem, poterit habere eiusmodi assensum supernaturalem compositum cum tali formidine. Ecce quomodo ea doctrina Lumbierij, & aliorum exposita maneat damnationi propositionis 21. De quo vberius dicam in disert. 14. ad eam propositionem 21. cap. vlt.

31. Ad obiectionem proxime oppositam respondeo ex dictis, non solum peccari contra præceptum Fidei, quando quis habens sufficientem notitiam non credit; sed etiam quando habet ignorantiam vincibilem, & non contendit illam vincere, modo explicato. Quod commune est reliquis præceptis.

CAPVT IV.

Refellitur placitum Filguera circa explicationem huius quartæ propositionis.

SVMMARIVM.

Argumentum Filguera contra propositionem damnatam. n. 32.

Discutitur, & impugnatur. n. 33. & seq. Infidelis non peccat in eo, quod mysteria Fidei solum sibi proponantur

tur, vt probabilia. n. 33.

Satisfit argumentum Filguerae. n. 38.

32. **F**ilguera in fine expositionis huius propositionis probat falsitatem propositionis damnatae in haec verba: [Propositionis damnatae falsitatem sic demonstro: quia obiecta, & mysteria Fidei Catholicae sunt evidenter credibilia, sicque intellectus evidenti credibilitate obiecti ita ducitur ad assensum, vt prudenter nequeat dubitare, aut formidare de illius veritate. Sed infidelis ductus opinione minus probabili, vel probabiliiori, non potest non habere formidinem, & incertitudinem necessario imbitam in quacumque opinione, alioquin non esset opinio: ergo infidelis non credens, praedicta opinione ductus, a peccato infidelitatis non excusabitur. Probatur consequentia: nam evidentia credibilitatis se ipsa partem oppositam reddit evidenter incertam, & incredibilem, & per consequens falsam, & improbabilem, & sic non poterit actum Fidei supernaturalis elicere ille, cui tamquam probabilis, seu probabilior ipsi fuerit proposita, quare ex hoc capite ad illam amplectendam non tenebitur.] Hucusque argumentum Filguerae.

33. Sed haec longe abest a demonstratione; eius enim consequentia ne probabiliter quidem infertur ex antecedenti. Quod sic ostendo primo. Ideo enim, iuxta hunc Authorem, infidelis peccat peccato infidelitatis, quia habet opinionem probabilem, aut probabiliorem de credibilitate verae Fidei, contra evidentiam credibilitatis, quam in se habent Fidei mysteria: sed haec ratio nullius momenti est: ergo haec ratio est insufficientis, vt infidelis in hoc casu arguatur de peccato infidelitatis. Maior est illius Authoris.

34. Probatur minor. Quod mysteria Fidei in se sint evidenter credibi-

lia, & ex se reddentia oppositam partem improbabilem, & certo falsam, nihil prodest, vt moveatur intellectus infidelis ad cognitionem evidentem, nisi eius intellectui proponatur vt evidenter; nihil enim prodest, quod Sol in se fulgentissimus existat in nostro hemisphaerio, ad hoc vt ego latitans in obscurissimo, & omnino clauso loco sciam, solem esse in nostro hemisphaerio: sed in hoc casu non proponitur intellectui infidelis, vt evidens credibilitas Fidei; cum supponamus, ei proponi dumtaxat vt probabilem: ergo quod mysteria Fidei in se sint evidenter credibilia, nihil prodest ad hoc, quod iste infidelis in hoc casu peccet peccato infidelitatis.

35. Ostendo secundo. Infidelis non peccat in eo, quod sibi est impossibile: sed infideli, cui solum proponitur vt probabilis, aut probabilior credibilitas mysteriorum Fidei, impossibile est pro eo instanti, quod proponatur vt evidens; ergo infidelis non peccat in eo, quod sibi non proponatur vt evidens: ergo licet in se sint evidenter credibilia mysteria Fidei, non peccat infidelis ex eo capite, quod habeat opinionem probabilem credibilitatis, & non evidentem. Maior ex terminis patet.

36. Probatur minor. Quia quando infidelis audit mysteria Fidei, & est in deliberatione, non est illi liberum, quod non occurrant menti eius difficultates, quarum solutio illum lateat: ergo pro eo instanti non est in potestate eius, quod illi proponantur mysteria, vt evidenter credibilia: ergo illi impossibile est pro eo instanti, quod proponantur vt evidenter credibilia.

37. Verum quidem est, quod si perseveret, praestando sollicitè diligentiam debitam ad assequendam certitudinem, ad illam perveniet; cum Deus infundat illustrationem ad roborandum intellectum, & inspirationem

ad invitandam voluntatem. In eo autem instanti, in quo supponimus, illi proponi eam credibilitatem vt mere probabilem, non est sub libertate eius, quod sibi proponatur vt evidens. Peccat quidem peccato infidelitatis, si nō conatur ad habendam certitudinem in re tanti momenti: & si conatur ad illam, excusatur a peccato infidelitatis, non quia ducitur opinione probabili, quæ quidem includit ignorantiam vincibilem, sed quia non præstat diligentiam, ad quam tenetur pro assequenda certitudine; vt constat ex dictis.

38. Ad argumentum Filguerae initio huius capituli propositum respondeo distinguendo maiorem: mysteria Fidei ita sunt evidenter credibilia, vt intellectus prudentis nequeat dubitare, aut formidare de illis, [Si intellectui proponantur vt euidencia,] concedo; [Si proponantur vt mere probabilia,] nego. Cum ergo infideli non proponantur vt euidencia, sed vt mere probabilia, vt casus ipse supponit, non potest esse culpabilis ex eo capite euidens credibilitatis non adquisita. Ad probationem consequentia eodem modo distinguendum est antecedens: euidencia credibilitatis se ipsa reddit partem oppositam certo falsam, [Si vt talis pronatur intellectui,] concedo; [Si credibilitas proponatur vt mere probabilis,] nego. Quod satis constat ex dictis.

CAPVT V.

Quomodo non satisfaciat tertius dicendi modus cap. I. propositus?

SUMMARIUM.

An ex maiore probabilitate veritatis Catholica teneatur infidelis deserere suam sectam? n. 39.

Præceptum Fidei negativum obligat ad non formidandum. Et quid inde contra eum dicendi modum? n. 40.

Quando proponitur infideli veritas Catholica vt probabilis, opposita etiam proponitur vt talis. n. 41.

Propositio probabilis affert formidinem actualem. n. 42.

In ea hypotesi habet infidelis formidinem de utraque parte. n. 43.

Infidelis non tenetur deserere suam sectam per credulitatem mere probabilem de falsitate illius. n. 45.

Dum habet meram probabilitatem de veritate fidei, non potest deserere suam sectam per credulitatem certam de illius falsitate. n. 46.

Confirmatio eiusdem argumenti.

Hozes.

39. **T**ertius modus dicendi relatus cap. I. quem defendit Hozes, est, infidelē, cui proponitur nostra Fides Catholica, vt probabilior quam sua secta, non teneri, nec posse elicere actum positivum Fidei; quia opinio probabilis, aut probabilior, cum affert formidinem de obiecto, non potest componi cum actu positivo Fidei; hic enim actus omnino excludit formidinem: teneri tamen infidelem, statim ac fides Catholica sibi proponitur vt probabilior, deserere infidelitatem suam, & implere præceptum negativum, quod consistit in eo, quod quis non præstet assensum contrariū mysterijs Fidei.

40. Sed hæc duo asserta non bene coherere, & consequenter non esse conformia huic damnationi, sic ostendo primo. Nam præceptum negativum ortum ex virtute Fidei non solum obligat ad non contrahendum assensum contrarium mysterijs Fidei, sed etiam ad non habendum dubitationem, neque formidinem: sed dum infidelis habet opinionem probabilem, aut probabiliorem de mysterijs Fidei, non potest teneri ad non formi-